

Č.j.: 2/1609/09

Školní preventivní strategie – minimální preventivní program 2009/2010

Základní školy Orlová-Lutyně K.Dvořáčka 1230 okres Karviná,

příspěvková organizace

Základní škola K.Dvořáčka 1230, Orlová Lutyně, příspěvková organizace

Peněžní ústav: ČSOB, Orlová Lutyně, Masarykova 1326, č.ú.136 194 238/0300

Předkladatel: ZŠ

Složení preventivního týmu: Mgr. Zdeněk Nowak - ředitel ZŠ

Mgr. Věra Bolková - výchovný poradce

Mgr. Šarlota Slívová - metodik prevence

Mgr. Anna Karasová - speciální pedagog

Zodpovědná osoba: Mgr. Zdeněk Nowak

Popis současného stavu problematiky:

Nabídka cigaret, drog a alkoholu je velmi vysoká. Také jejich značná společenská tolerance je příčinou vzrůstající spotřeby u stále se snižující věkové skupiny dětí a mládeže. Proto je nutností nepodceňovat tento nebezpečný jev, i přestože u našich žáků není zneužívání návykových látek zatím rozšířeno velkou měrou. Na základě dotazníků i pohovorů s dětmi se objevuje kouření cigaret, požívání alkoholu, ale i kouření marihuany, především ve volném čase dětí.

Dalšími problémy, které se na škole vyskytují jsou záškoláctví, agresivní chování dětí, časté rvačky a krádeže.

Zdůvodnění potřeby:

Z těchto důvodů pouze vzájemná spolupráce, nelhostejnost a ochota všech pracovníků školy, institucí i rodičů, může vést k pomoci dětem a mládeži. Hlavní úkol však spočívá v primární prevenci.

Cíl projektu Školní preventivní strategie: Podpora zdraví a zdravého životního stylu

Vymezení cílové populace.

Program prevence je vymezen pro žáky, pedagogy i rodiče.

Navržený způsob realizace: 1.oblast znalostní

2.oblast sociální a komunikační

3.spolupráce s rodiči

4.další aktivity

Metody a formy k osvojení preventivních ochranných kompetencí:

- v oblasti znalostní - využití podnětů otevřené výuky:

- oblast zdravého životního stylu - výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, zdravá výživa, pohybové aktivity

- oblast společenskovední - formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence

- oblast přírodovědná - biologie člověka, fyziologie, chemie

- oblast rodinné a občanské výchovy

- oblast sociálně právní - právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Rodinná výchova

Občanská výchova a výchova ke zdraví

Přírodověda, Přírodopis, Biologie člověka a výchova ke zdraví

Český jazyk

Prvouka

Výtvarná výchova a výtvarné soutěže

Tělesná výchova

Chemie

Základy společenských věd

Znalostní kompetence:

1.-3.ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků

- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu

- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu

- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3.-5.ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě

- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých(šikana, násilí, zastrašování,.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6.-9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví

- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby komunikace a chování v různých životních situacích
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve složce fyzické, duchovní i sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace a duševní hygieny

- ví, že zneužívání dítěte je trestné

- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek

- ví, kde hledat pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít

- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích(šikanování,týrání,sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení

- dokáží komunikovat se specializovanými službami(linky důvěry, krizová centra)

- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médií a umí o nich diskutovat

- sociální a komunikační kompetence

- na 1.stupni ZŠ - rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty

- na 2.stupni ZŠ - využití simulačních her(jak bych se já choval ve fiktivních situacích), relaxačních technik, projektů, diskuzí, kreslení, nácvik verbálních a neverbálních technik, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání, pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot

- **spolupráce s rodiči**: motivovat rodiče ke spolupráci, k účasti na výchovně vzdělávacích akcích školy. Problémy spojené z drogami, násilím, šikanou a dalšími asociálními jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci s rodiči.

Vzájemná spolupráce přispívá ke školní úspěšnosti dětí a k prevenci sociálně patologických jevů.

.

- **další aktivity** :

- **zajištění besed** - pro 1.stupeň - Bezpečné chování -PPP

- Beseda s policistou-Policie ČR

- pro 2.stupeň - Šikana a agrese-6.r.-PPP Karviná

- Kouření a jiné drogy-7.r.-KAC Orlová

- Právní vědomí-8.r.-KAC Orlová

- Beseda o sexu-9.r.-PPP Orlová

- **projekt Patroni** – vytvoření dvojic žáků 1. a 9. ročníku k zajištění lepší adaptace dětí, prevence šikany

- **využití volného času dětí** - kroužky ve škole – kroužek dovedných rukou, volejbalový, keramický, chemický, sportovní, florbalový, instrumentální soubor, Olšinka, pěvecké sbory, chemický, cizích jazyků, výtvarný, paličkování, vyšívání, jóga, zpívání pro radost

- kroužky mimo školu –MDDM, TJ, DKO, LŠU, Kotva „...“

- **videofilmy a DVD** - drogová tematika, bezpečné chování,..

- **dotazník pro 5. , 6. a 8. ročník** – kouření, drogy-statistická data

- využívání literatury, brožur, propagačního materiálu, nástěnky,..
- péče o talentované žáky, žáky zaostávající, žáky se SPU
- vzdělávání pedagogů
- spolupráce s ostatními složkami- PPP, Policie, zdravotnická zařízení, odborem sociálně právní ochrany dětí, výchovným poradcem, speciálním pedagogem

Měření efektivity programu:

Efektivita programu je měřena každodenním kontaktem s dítětem, při různých činnostech mimo vyučování(koncerty divadla, kina, vycházky, exkurze, výlety školy v přírodě, lyžařské kurzy, soustředění pěveckých sborů,..); dále komunikací s dítětem, dotazníky a anketami.

Statistická data:

Budou uspořádány ankety v oblasti sociálně patologických jevů:

- 1) Kouření a jiné drogy pro žáky 5. ročníku
- 2) Kouření a jiné drogy pro žáky 8. ročníku

Rámcový časový program:

Celoročně a průběžně:

- práce v rámci výukových předmětů dle metodických plánů
- spolupráce s rodiči a veřejností
- mimotřídní a mimoškolní činnost
- projekt „Mléko do škol“
- projekt Patroni
- poradenská činnost

Dle nabídky organizujících složek:

- besedy - PPP Karviná, Orlová, Hygiena, Kotva
- návštěva Kotvy - střediska volnočasových aktivit

Střednědobé akce:

- výchova ke zdraví
- prevence zneužívání návykových látek – alkohol, cigarety,...
- potírání agresivního chování dětí

Jednorázové akce:

- ankety
- besedy, exkurze
- filmy

Kontakty s jinými organizacemi :

PPP Orlová

PPP Karviná

Sociální odbor pro děti a mládež v Orlové

Policie ČR

Zdravotnická zařízení – dětské lékaři, NsP Orlová

Hygienická stanice Karviná

Přílohy:

SEZNAM ZÁKLADNÍCH ZÁKONŮ A METODICKÝCH LISTŮ V OBLASTI PREVENCE

-MŠMT ČR 1997

Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 1998-2000

-Č.j.: 14 144/98-22 (věstník MŠMT ČR, sešit 10, říjen 1998)

Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané

-Č.j.: 13 409/98-24

Metodický list k poskytování poradenských služeb na školách a školských zařízeních

-Č.j.: 14 423/99-22 (věstník MŠMT ČR, sešit 5, květen 1999)

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance

-MŠMT ČR 2001 (Internetová stránka MŠMT www.msmt.cz, oblast mládež)

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2001-2004

-Č.j.: 14 514/2000-51

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže

-Č.j.: 28 275/2000-22

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních

-Č.j.: 10 194/2002-14

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

-MŠMT ČR, odbor pro mládež, Praha 2001

Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení

-MŠMT ČR, odbor pro mládež, Praha 2002

Bílá kniha Evropské komise Nový podnět pro evropskou mládež

-MŠMT ČR, odbor pro mládež, Praha 2002

Evaluace a diagnostika preventivních programů

Zákon č.359/1999 Sb.o sociálně- právní ochraně dětí vymezuje základní zásady sociálně - právní ochrany dětí; v oblasti soc. patologických jevů zejména v § 6-9 .

Opatření na ochranu dětí, preventivní a poradenská činnost jsou dány §10-14.

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob jsou dány §53.

Krizový plán

V případě, že škola bude mít podezření na používání návykových látek či na výskyt jiných sociálně patologických jevů, bude postupovat dle Řádu školy a příslušného pokynu MŠMT.

Na pohovoru s žákem se bude aktivně podílet dle konkrétní situace třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, zástupce či ředitel školy. Věc bude oznámena zákonným zástupcům, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. V případě nezájmu zákonných zástupců bude kontaktováno oddělení péče o dítě.

Při selhání preventivních opatření ze strany školy

1) V případě podezření na zneužívání návykových látek:

- provést diskrétní šetření a pohovor se žákem

2) V případě důvodného podezření:

- okamžité kontaktování rodičů (zákonných zástupců) žáka

- při negativní a nespolupracující reakci rodiny uvědomit sociální odbor péče o dítě

3) Při průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole nebo v

případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování, ředitel školy nebo pracovník školy pověřený dle pokynu

ministra kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zákonné zástupce

4) V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče:

- uvědomí oddělení péče o dítě

- oznámí věc policii

V Orlové dne 9.9.2009

zpracovala:Šarlota Slívová
metodik školní preventivní strategie